

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

Asiakasraadın muistio

Aika 23.11.2018 klo 14–16

Paikka Hermannin tilat, ryhmätila
Nummentie 4, 21270 Nousiainen

Läsnä 8 asiakasraatilaista
Työntekijät: Suvi Sippola (Puheenjohtaja) ja Inga Huhtala (sihteeri)
Vierailija: Kokemusasiantuntija Voitto Suominen

1. Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja Suvi Sippola avasi kokouksen klo 14.01 ja toivotti kaikki tervetulleeksi Perusturvakuntayhtymä Akselin Asiakasraadın syksyn kolmanteen kokoukseen 23.11.2018. Tuuli estynyt, joten sihteerinä sosiaalityön opiskelija Inga Huhtala.
- Kokous aloitettiin yhteisellä kahvihetkellä

2. Esityslista

- Puheenjohtaja kävi läpi kokouksen esityslistan ja työjärjestyksen ja ehdotti, että jätetään etukäteen sovitut teemat myöhemmälle ja keskitytään kokemusasiantuntijan kertomaan ja keskustellaan siitä. Tämä sopi läsnäolijoille.

3. Muistio

- Puheenjohtaja kävi läpi muistion. ”Kattava ja hyvä.” ”Ei huomautettavaa.”

4. Aloituskierros ja vieraiden esittely

-Vieraana kokemusasiantuntija Voitto Suominen, 64-v, vaimo ja kolme lasta. Asuu Sallossa ja on Vaihtoehto 90 ry:n puheenjohtajana neljättä vuotta. Vaihtoehto on matalan kynnyksen paikka päihteidenkäyttäjille. Yhdistyksessä tällä hetkellä 160 jäsentä. Päivittäinen kävijämäärä 40 päivässä. Eli 12 000 käyntikertaa vuodessa. Vilkas paikka. Päihteetön paikka. Voi mennä juttelemaan, Voitolla ja muilla työntekijöillä on vaitiolovelvollisuus. Voitto on alkoholisti ja sairastanut masennusta. Tällä hetkellä on ollut 13 vuotta ilman alkoholia ja on käynyt kokemusasiantuntijakoulutuksen.

-Asiakasraatilaiset esittäytyivät ja kertoivat mitä odotuksia raadın ohjelmasta.

Perusturvakuntayhtymä Akseli
Aikuissosiaalityön ja
erityispalvelujen yksikkö
Keskuskaari 3
21250 Masku

Puh. (02) 447 7000
www.soteakseli.fi
Asiakasraati@soteakseli.fi

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

-Suvi: Akseliin tarkoitus ensi vuonna kouluttaa kokemusasiantuntijoita. Voitto kertoo omasta kokemuksestaan ja puheenvuoroa pyytämällä voi esittää kysymyksiä.

5. Kokemusasiantuntijan puheenvuoro ja keskustelua aiheesta

Voitto syntyi Somerolla maatilalle. Alkoholi kiinnosti jo nuoresta iästä, 7-vuotiaana ensimmäiset kännit. Iän myötä kiinnostus kasvoi. Muutettuaan keskustaan rippikouluiän jälkeen tuli kokeiltua liimaa ja tinneriä. Samaan aikaan huumeet tulivat kaupunkiin ja kokeili hassista. Työiän kynnyksellä alkoholin käyttö jatkui hippiliikkeen myötävaikutuksessa. Viikonloput olivat kosteita ja 70 luvulla kärysi ratista ensimmäistä kertaa. Voitto meni naimisiin nykyisen vaimonsa kanssa ja ensimmäinen lapsi syntyi. Elämä rauhoittui ja vain viikonloppuisin otti alkoholia. Pikkuhiljaa vaikeudet tulivat takaisin ja juominen venyi alkuviikkoon, Voitto kärysi myös ratista uudestaan. Voitto muutti Saloon lähemmäs työpaikkaa, kun ei ollut autoa, juominen oli helpompaa. Työpaikka puuttui juomiseen.

-Kysymys: ”Oliko jo silloin hoitoonohjaus työpaikalla?”

Vastaus: Oli. Voitto otti lopputilin koska ei kokenut olevansa alkoholisti. Kun ei tarvinnut töihin mennä, päivät kului juodessa. Työnantaja soitti vuoden päästä ja kysyi tuletko takaisin. Vuosi meni hyvin ja ongelmaa ei ollut, mutta sitten tuli retkahdus. Työnantaja antoi kaksi vaihtoehtoa, jolloin Voitto lopetti taas työt.

Vaimokin sanoi, että Voitolla on ongelma. 80-luvulla Voitto oli aktiivinen ay-liikkeessä ja kokouksien yhteydessä alkoholia käytettiin runsaasti. Työelämässä tapahtui menestystäkin, mutta Voitto jäi kuitenkin työttömäksi. Silloin tutustui kaveriin, jolla paha alkoholiongelma. Kaverin kunto huononi ja oli itsetuhoinen. Voitto yritti auttaa, mutta lopulta kaveri päätti elämänsä. Voitto kertoi, että siitä alkoi alamäki ja ryypyputki. Itsemurhayritys lääkkeillä. Joutui vatsahuhteluun, viikko psykiatrisella ja sieltä katkolle. Kolme tai neljä kertaa oli katkolla ja erilaisia lääkkeitä määrättiin. 50-vuotiaana Voitto pahoinpideltiin pahasti ja heräsi sairaalassa. Käännekohta elämässä ja Voitto mietti haluaako elää näin. Kävi myös A-klinikalla. Työntekijän kanssa loksattiin ja Voitto kävi ryhmissä. Vaimo oli tukena. Siinä oli kolme työkalua raitistumiseen.

-Kysymys: ”Menikö lasten lapsuus isän ryypäämistä katsoessa?”

Vaimo teki töitä perhepäivähoitajana, juodessaan Voitto pysyi poissa kotoa. Saattoi olla viikonkin pois. Ei nähnyt tästä syystä lapsiaan tarpeeksi ja elämästä jäänyt osa pois. Poikien kanssa ottanut asian puheeksi raitistuttuaan, ovat ylpeitä kun on lopettanut ja päässyt eroon alkoholista. Ymmärtävät, että se on sairaus.

Ketään ei voi pakottaa raitistumaan. Vertauksena omena, kun on tarpeeksi kypsä, niin putoaa puusta ja silloin on valmis tajuamaan. Alkuun Voitto oli kotona neljän seinän sisällä vuoden. Ei uskaltanut kapakkaan edes kahville. Ryypykaverit ovat sanoneet

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

hyvä ratkaisu. Voitto pelkäsi ratkeamista jos tapaa vanhoja kavereita, mutta kukaan ei ole pyytänyt ryyppäämään.

Ihmiset alkoivat kunnioittaa ja Voitto aloitti vapaaehtoisena yhdistyksessä, josta tullut toinen olohuone. Masennuksen takia jäi varhemmin eläkkeelle. Alko ja masennus kulkevat monesti käsi kädessä.

-Kommentti: ”Kaverit vaihtoon jos aikoo ryyppäämisen lopettaa, itse täytyy tehdä päätös ja vaihtaa piirit.”

-Miten päädyit kokemusasiantuntijakoulutukseen?

A-klinikan piti järjestää kurssi Salossa, mutta lopulta yksittäinen henkilö sai kurssin kasaan. Kurssilla oli monenlaisia ihmisiä, esim. mielenterveyskuntoutuja, syöpäsairas, alkoholisti ja alkoholistin läheinen. Koskettavia tarinoita. Kurssi oli myös itselle kuin terapiaa, auttoi Voittoja vaikka oli ollut monta vuotta raittiina.

-”Minkä alan ammatteja oli edustettuna?”

Eri ammattikuntia ja haettiin erilaisia ihmisiä koulutukseen. 100 tuntia kesti koulutus. Syksy ja kevät, koulutus oli joka maanantai Kansalaisopistossa Salossa. Omavastuu 70e.

-Suvi: tarkoitus on, että Akseli maksaa koulutuksen.

-Kysymys: ”Kenen palkkalistoilla? Saatteko kulukorvauksia? Tavallaan ollaan oman itsensä herroja. Kilometrikorvauksen saa ja 20e/tunti. Isommilla saleille kun käy puhumassa palkkiot voivat olla jopa 600 e. Kokemusasiantuntijan työ vaatii suunnittelua kuitenkin ja aikaa menee valmisteluun.

-”Kuinka usein töitä on?”

Melko vähän ollut. Toisten auttaminen ja puhuminen ovat tärkeitä ja Voitto saa toteuttaa sitä yhdistyksessä.

-Suvi: esimerkiksi Vantaalla kokemusasiantuntijalla oma toimisto.

Lääkärille ensin ja lääkäri voi ohjata kokemusasiantuntijalle. Kokemusasiantuntija työparityöskentelynä voisi olla vaihtoehto.

-Kommentti: vaikea tilanne jos ei ota apua vastaan.

On ja vaikea paikka oli kun Voitto oli yrittänyt auttaa ja henkilö on yrittänyt itsemurhaa, ajatteli silloin onko tehnyt turhaa työtä. Joskus jää asiat mieleen pyörimään.

-Kysymys: Onko annettu työkaluja millä käsittelee vaikeita asioita työssään vai käykö liian raskaaksi?”

A-klinikalla tuki ja terapeutti. A-klinikan kautta on myös ohjaaja Vaihtoehdossa eli yhteensä 2 ohjaaja. Usein ihmiset tulevat Voiton kanssa juttelemaan. Vaitiolovelvollisuudet välillä vaikeuttavat yhteistyötä A-klinikan työntekijöiden kanssa.

Perusturvakuntayhtymä Akseli
MASKU • MYNÄMÄKI • NOUSIAINEN

Keskusteltu, että henkeä ja terveyttä uhkaavassa tilanteessa on velvollisuus kertoa vi-
ranomaiselle.

-Kysymys: ”Onko vaimo aina uskonut sinuun?” Voitto sanoo, että ei olisi tässä il-
man vaimoan. Joskus tuli kotiin tyhjänä ja silloin vaimo oli päättänyt lähteä ja ollut
bussipysäkillä, mutta sattumalta bussi ei koskaan tullut. Helppoa ei ollut, luottamuksen
palautuminen vie aikaa. Pelko on edelleen, että Voitto repsahtaa.

-Kysymys: ”Onko alkoholismi periytynyt?” Ei ole lapsilla alkoholiongelmaa, osa ei
käytä lainkaan. **-”Jos lapset käyttäisivät, pystyisitkö kohtaamaan asian?”** Pystyi-
sin.

Keskustelua siitä, periytykö alkoholinkäyttö tai väkivaltaisuus

-Kysymys: Ovatko lapset olleet katkeria? Miten voisi parhaiten auttaa läheisenä”
Eivät ole. Ei parane mennä määräämään, että nyt lopetat juomisen. Jos vaimo rupesi
sanomaan, maanantaina ei mennytkään kotiin. Puhuminen auttaa parhaiten.

**-Kysymys: ”Mikä mielestäsi alkoholistin määritelmä, esim. jokailtainen napsu,
mutta ei humalaa?”** Se iltanapsu on totuttu tapa, kohtuukäyttäjää. Ongelma on kun
alkoholia käyttää väärin. **”Mitä tarkoittaa?”** Humalahakuinen juominen. Alkoholisti ot-
taa kun menee hyvin tai huonosti. Aina syy löytyy juomiselle. Perjantaipullo alkaa me-
nemään alkuviikkoon. Riippuvuus tulee helposti. Käden vapinan lopettamiseksi täytyy
juoda riittävästi. Alkoholisti on hyvä valehtelemaan. Alkoholista on saatava keinolla millä
hyvänsä. Usein voi johtaa taloudellisiin vaikeuksiin ja ryyppyvelkoihin.

-Keskustelua raitistumisesta ja kokemusasiantuntijuudesta.

Voitto: Jokainen ihminen hakee oman polun raitistumiseen, joku voi tulla uskoon. Hie-
noa on se, että kuulee ihmisten tarinoita. Hienoja hetkiä kun on voinut auttaa ihmistä.
Aina ei muisteta kiittää mutta en vaadi että tarvitsisikaan. Kannustan kaikkia koke-
musasiantuntijakoulutukseen.

Suvi: Akselissa on tarkoitus järjestää asia jonkun koulutusta tarjoavan tahon kautta.

-Kysymys: ”Oletko antanut itsellesi anteeksi?” Vaikeampi kysymys, se riippuu mil-
tä kantilta katsoo. Monta kertaa ajattelee, että miten paljon on tehnyt tuhoa, jota ei voi
koskaan korjata tai antaa anteeksi. Olen yrittänyt elää nuoruuttani uudestaan, mutta
kaikkea ei voi korjata. Niille ei voi enää mitään ja se pitäisi hyväksyä. Tehty mikä tehty.

-Mitä mieltä olet, millainen ihminen olisi hyvä tällaiseen koulutukseen? Ilman al-
koholista täytynyt olla pari vuotta jotta voi lähteä. Kaikenlaiset ihmiset voivat mennä, jot-
ka selviytyneet jostain sairaudesta.

Onko pelkästään alkoholi aiheena koulutuksessa?

Suvi: Aihe voi olla mitä vaan, tämä oli esimerkki kokemusasiantuntijuudesta

Voitto: Esimerkiksi syöpäsairaat. Heillä on paras tieto siitä millainen sairaus on. Voitto
kokee olevansa edelleen alkoholisti vaikka 13 vuotta raittiina. Sairaus on olemassa
edelleen. Nimitys raitistunut alkoholisti, mikä se on?

Keskustelua siitä, että juomattomuutta pitää selitellä. Alkoholistilla voi lähteä pienestäkin repsahduksesta putki uudestaan.

-Kiitos paljon asiantuntijalle!

Kommentti: "Voit olla itsestäsi ylpeä kun teet tällaisia juttuja. Voi herätä siemen joka voi lähteä itämään."

Voitto: Siksi minä teen tätä, jotta siemen lähtisi kasvamaan

6. Teemat siirretään toiseen kertaan.

7. Muut asiat

- Kokousmuistio, Inga kirjoittaa
- Seuraavan raadin esityslista pyritään toimittamaan asiakasraatilaisten viimeistään viikkoa ennen kokousta. Joulusta tarjottavaa.

8. Tulevat asiakasraadin kokoukset

- 4. kokous 14.12.2018 klo 14–16 Sosiaalityön päällikkö sekä lastensuojelun työntekijät

9. Loppukierros

Lopuksi käytiin läpi asiakasraatilaisten mielteitä vierailijan tarinasta ja kokemusasiantuntijuudesta:

- Olisi voinut tentata miestä pahemminkin, ei viitsinyt piinata enempään jos kantaa syyllisyyttä. Alkoholiin raatilaisten kielteinen suhtautuminen, mutta yrittää ymmärtää käyttäjiä.
- Voiton tarina oli todella koskettava. Kävi omaa elämäntarinaa läpi kuunnellessa.
- Kokemusasiantuntijuudesta ei ihmeempää sanottavaa
- Raatilaisten kertoo kuulleensa monia samankaltaisia tarinoita eri yhteyksissä. Tuntee henkilön jolle kävi samalla tavalla ja on noussut sieltä. Rankka tarina. Kokemusasiantuntija on raatilaisten mielestä samankaltaista kuin vertaistuki. Kuinka spesifiksi tehdään, ei itse koe pystyvänsä auttamaan jos vaikka pahoissa taloudellisissa vaikeuksissa.

- Raatilainen kokee, että oma elämäntarina rankempi ja olisi hyvä kokemusasiantuntija. Kuitenkin koki, että Voiton käynti hieno juttu ja oli hyvä puhumaan.
- Keskustelua siitä, että ei voi vertailla tarinoita, jokaisella on omanlaisensa. Ei ole kilpailu kenellä on rankin elämä. Muistetaan kunnioittaa jokaisen tarinaa ja onneksi kaikki ihmiset ovat erilaisia, kaikilla on oma polku.
- Tarinoiden kuunteleminen on iso juttu kokemusasiantuntijoille ja Voitto tekee sitä myös itselleen. Saa kevennettyä kivikuormaa itseltään kun kertoo tarinaansa. Raatilainen pohtii halutaanko ronkkia toisen asioita miten syvältä? Toisaalta hänellä on paksu nahka, mutta mitä järkeä kaivella yli 10 vuotta vanhoja asioita?
- Keskusteltu siitä, että Voitto auttaa muita jakamalla tarinaansa.
- Eräs raatilainen kokee, että vaikuttaa huuhaa-jutulta. Haetaan kivinen reki ja kauhea menneisyys. Jotkut parantuvat ja pystyvät puhumaan asioista. Ei kannata asiaa. Jos huono tyyppi toimisi asiantuntijana ja puhuu ihmisille, joilla mielenterveysongelmia, tuleeko vielä isompia ongelmia. Vakavampia asioita on ja sairauksia myös. Alkoholismi johtuu itsestä ja joutuu itse lopettamaan. Kuka valvoo ja kenellä on vastuu? Onko liian lyhyt koulutus? Voitto on hyvä tyyppi ja ei ihme että hänelle mennään juttelemaan.
- Yksi raatilainen todennut, ettei ole kiinnostunut kertomaan omasta ongelmastaan muille, kokemusasiantuntijuus ei ole häntä varten.
- Suvi: kokemusasiantuntijuus on uusi asia, voisi hyödyntää työparityöskentelyssä ja silloin on kontrolli, jos tehdään ammattilaisen kanssa yhdessä, esim. Vantaan malli. Yhdistysten kautta järjestetään koulutusta. Kokemusasiantuntijuudella on todettu tutkimusten mukaan olevan vaikuttavuutta.
- ”Onko tutkittu?” On tehty tutkimuksia, joissa todettu vaikuttavuus.

10. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.55.